

Õiguskantsler

Hr Kalev Ilves
direktor
Tartu Vangla
tartu.vangla@just.ee

Teie 19.12.2011 nr 2-1/19403-1
Õiguskantsler 9.02.2012 nr 7-4/111484/1200567

Lõppvastuse edastamine ja soovitus õiguspärasuse järgimiseks Tartu Vangla läbi viidud vaidemenetluste õiguspärasuse kontroll

Austatud härra direktor

Pöördusin Teie poole 18.11.2011 palvega aidata kaasa mulle [...] (avaldaja) esitatud avalduste lahendamisel, milles avaldaja palus kontrollida Tartu Vangla tegevust tema [...] vaide menetlemisel. Nimelt tõstatas avaldaja oma pöördumises kaks küsimust. Esiteks, kas Tartu Vangla oli pädev otsustama avaldaja 28.07.2011 vaide esitamise tähtaja ennistamise üle. Teiseks, kas Tartu Vangla käitus õiguspäraselt, kui tagastas avaldaja vaide haldusmenetluse seaduse (HMS) § 79 lg 1 p 3 alusel, samas viidates, et vangistusseaduse (VangS) § 1¹ lg 8¹ järgi ei ole kinnipeetaval õigust pöörduda kaebusega sama vaidemenetluse eseme osas halduskohtusse.

Avaldaja pöördus 01.12.2011 taaskord minu poole ning kirjeldas, et 14.10.2011 tagastas Tartu Vangla tema 15.08.2011 vaide tuginedes HMS § 79 lg 1 punktile 3, seejuures viidates VangS § 1¹ lõikele 8¹. Kuna avaldaja 15.08.2011 vaide menetlemisega seotud küsimus oli oma olemuselt sarnane avaldaja 28.07.2011 vaide menetlemisega seotud probleemiga, siis liitsin avaldaja pöördumise juba käimasoleva õiguskantsleri menetlusega nr 7-4/111484 ega pidanud vajalikuks selles osas eraldi pöörduda Teie poole selgituste saamiseks.

Soovin tänada Tartu Vangla ametnikke kaasabi eest antud menetluse lahendamisel.

Analüüsinud avaldaja pöördumistes sisalduvaid väiteid, Tartu Vangla selgitusi ning edastatud dokumente, samuti asjakohaseid õigusakte, leidsin, et:

- **Tartu Vangla oli pädev lahendada avaldaja 28.07.2011 vaide esitamise tähtaja ennistamise taotlust;**
- **Tartu Vangla tegevus avaldaja 28.07.2011 ja 15.08.2011 vaiete tagastamisel HMS § 79 lg 1 p 3 alusel, samas viidates, et VangS § 1¹ lg 8¹ järgi ei ole kinnipeetaval õigust**

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

pöörduda kaebusega sama vaidemenetluse eseme osas halduskohtusse, ei olnud õiguspärane.

Lisaks märgin, et kuna Tartu Vangla eksimus vaidlustamisviite märkimisel esines nii avaldaja 28.07.2011 kui ka 15.08.2011 vaide tagastamisotsuses, siis ei saa sellist eksimust pidada ühekordseks ja juhuslikuks. Samuti ei muuda valede vaidlustamisviidete märkimist õiguspäraseks Tartu Vangla poolt välja toodud asjaolu, et sellele vaatamata on Tartu Halduskohtu menetluses neli avaldaja kaebust.

Seoses sellega pean oluliseks märkida, et kuna kinni peetava isiku jaoks on halduskohtusse pöördumine seotud kohustusliku kohtueelse vaidemenetlusega, ei tohiks see vaheetapp kahjustada isiku õigust tõhusale õiguskaitsele. Seetõttu peab vaidemenetluse läbiviimine olema asjatundlik ning selle käigus koostatud dokumentides sisalduv teave õige ja arusaadav. Eriti oluline on tagada teabe korrektsus vaideotsustes või vaide tagastamisotsustes sisalduva selgituse puhul, mis puudutab otsuste edasikaebamist. Kuna selle teabe põhjal võib kinni peetav isik astuda samme enda õiguste kaitseks halduskohtus (või jätta need sammud ka ebaõige vaidlustamisviite tõttu astumata), võib vaideotsustes või vaide tagastamisotsustes vale või ebatäpse vaidlustamisviite märkimine aga ka vaidlustamisviite puudumine takistada kinni peetaval isikul realiseerimast oma PS § 15 lg 1 lausest 1 tulenevat kohtusse pöördumise õigust.

Eeltoodust tulenevalt ning tagamaks Tartu Vanglas viibivate kinni peetavate isikute õigust tõhusale õiguskaitsele ning eelkõige nende PS § 15 lg 1 lausest 1 tulenevat kohtusse pöördumise õigust, annan soovitusel järgida edaspidi Tartu Vangla läbiviidavate vaidemenetluste käigus koostatud vaiete tagastamisotsustes sisalduvate vaidlustamisviidete õigsust ja korrektsust.

Edastan Teile avaldajale saadetud lõppvastuse koopia, millest leiate asjaolude ja menetluse kirjelduse, õigusliku analüüsi ning minu seisukoha.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Indrek Teder

Lisa: õiguskantsleri kiri nr 7-4/111484/1200566, 6 lehel 1 eks

Koopia: Justiitsministeerium